

Το δημοσίευμα με τον τίτλο “Η ιστορική σύσκεψη του '92 για τα Σκόπια” του συνεργάτη σας Βασίλη Νέδου (στο φύλλο της 16 Ιουλίου) με είχε βάλει σε σκέψεις. Διότι, ως προς τα βασικά συμπεράσματά της, διαφέρει από την εικόνα που έχω του θέματος. Το σημερινό συμπληρωματικό δημοσίευμα του κ. Νέδου με σπρώχνει σε τούτην τη γραφή.

Δύο αποσπάσματα: «Οι αποφάσεις εκείνης της σύσκεψης των πολιτικών αρχηγών εξακολουθούν να είναι πυξίδα όλων όσων έχει αποφασίσει η Ελληνική Δημοκρατία για το ζήτημα της ονομασίας των Σκοπίων, παρά τις αποκλίσεις και την, συχνά αναγκαστική, προσαρμογή στη διεθνή κατάσταση. Είκοσι πέντε χρόνια μετά, παραμένει η βασική κατευθυντήρια γραμμή στο θέμα της ονοματολογικής διαφοράς με την ΠΓΔΜ, για όλες τις κυβερνήσεις που ακολούθησαν μέχρι και σήμερα.» (από το πρώτο δημοσίευμα). «...που ουσιαστικά οδήγησε στη χάραξη εθνικής γραμμής για το σκοπιανό από την οποία έως σήμερα καμία κυβέρνηση δεν έχει καταφέρει πρακτικά να ξεφύγει.» (από το δεύτερο).

Διαφορετικά καταλήγω σε άρθρο μου που εδημοσιεύθηκε στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2007: «Εξεκίνησαν [οι συσκέψεις των πολιτικών αρχηγών] ως επιδίωξη να χαραχθεί κοινή εθνική στρατηγική... Στο θέμα των Σκοπίων κατέληξαν μόνο σε συμφωνία επί κινήσεων τακτικής. Απλώς να διευκολυνθεί ο χειρισμός του θέματος από την κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Δυστυχώς δεν έγινε η τέταρτη σύσκεψη την οποίαν εξήτησε ο πρωθυπουργός. Την αρνήθηκε σε συνάντηση με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Και παραμένει η θολούρα». Δεν υπήρξαν λοιπόν αποφάσεις στη δεύτερη σύσκεψη Όπως δεν υπήρξαν και στην τρίτη (14 Ιουνίου 1992).

Λεπτομερέστερα: Με την έγκριση του πρωθυπουργού (συνεργούντος και του πολιτικού του ελαττώματος να πιστεύει α

priori στην καλή θέληση όλων) ο υπουργός Εξωτερικών Αντώνης Σαμαράς εκλήθη στη σύσκεψη για να ενημερώσει για τα αποτελέσματα συναντήσεώς του με τον Πορτογάλο ομόλογό του. Με πρωτοβουλία του, επροχώρησε και ανέπτυξε επτά κινήσεις που, κατά τη γνώμη του, επιβάλλεται να γίνουν. Μεταξύ αυτών η Ελλάδα να κλείσει τους συνοριακούς σταθμούς προς τα Σκόπια. Και κατέληξε με υποδείξεις προς τον πρόεδρο της Δημοκρατίας. Με αποτέλεσμα έκδηλη δυσαρέσκεία του · ο οποίος του έδωσε να καταλάβει ότι μπορεί να αποχωρήσει. Εν συνέχεια, ο Σαμαράς αποπέμφθηκε, από την κυβέρνηση, διότι υποστήριζε (όπως αποκαλύφθηκε στη σύσκεψη) απόψεις διαφορετικές από τον πρωθυπουργό. Καμία σκέψη ή κίνητρο μικροπολιτικού-κομματικού χαρακτήρα.

Τα βασικά σημεία διαφωνίας μεταξύ Μητσοτάκη και Παπανδρέου (του οποίου οι θέσεις συνέπιπταν κατά πολύ με τις αναπτυχθείσες από τον Σαμαρά προτάσεις) ήταν η ονομασία για την αναγνώριση των Σκοπίων. Ο Μητσοτάκης δεχόταν την ονομασία Μακεδονία με επιθετικόν προσδιορισμό· ο Παπανδρέου ούτε παράγωγο της λέξης . Δεύτερο σημείο διαφωνίας, τα μέτρα της Ελλάδος σε περίπτωση αδυναμίας συμφωνίας. Κατά τον Μητσοτάκη κλείσιμο των συνόρων θα ήταν καταστροφικό. Ο Παπανδρέου το υποστήριζε. Η κατάληξη της συσκέψεως, κατά την αντίληψη του πρωθυπουργού, ήταν πως θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί την αρνητική θέση στο θέμα του ονόματος· χωρίς πιθανότητες επιτυχίας· για να μην παρουσιαστούν οι πολιτικοί αρχηγοί (πλην ΚΚΕ) διαφωνούντες. Το ανακοινωθέν ήταν απλό εργαλείο σκοπιμότητας. Η πολιτική της διαδόχου κυβερνήσεως Παπανδρέου ήταν αντίθετη με την του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη.

Επιβεβαίωση: 16 Φεβρουαρίου 1994. Ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου ανακοινώνει τη διακοπή της λειτουργίας του Ελληνικού Προξενείου στα Σκόπια· και την επιβολή εμπάργκο στη διακίνηση εμπορευμάτων μεταξύ των δύο χωρών. Μέτρα επί των οποίων υπήρξε απόλυτη αντίθεση απόψεων

Μητσοτάκη - Παπανδρέου κατά τις συσκέψεις των πολιτικών αρχηγών.

13 Σεπτεμβρίου 1995. Με άγαρμπη επέμβαση οι Αμερικανοί επιβάλλουν την υπογραφή της Ενδιάμεσης Συμφωνίας. Καμία σχέση με το περιεχόμενο και τις συζητήσεις των συσκέψεων των πολιτικών αρχηγών. Βασικός πλέον ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών. «Επί τη βάσει της Ενδιάμεσης Συμφωνίας τα δύο μέρη άρχισαν διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, οι οποίες συνεχίζονται μέχρι σήμερα.» (Υπουργείο Εξωτερικών, www.mfa.gr/to-zitima-tou-onomatos-tis-pgdm).

30 Ιουλίου 2017

Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτος

πρώην υφυπουργός παρά τω
πρωθυπουργώ (8/1991-8/1992)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Εδημοσιεύθηκε στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 2ας
Αυγούστου 2017.